

RMP-tilskudd

Evaluering 2020

Forvaltning og prosess 2021

Kompetansesamling for kommunene, Teams 3. mars 2021
Hilde Marianne Lien og Jon Randby, landbruksavdelingen

Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark

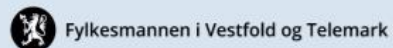
03.03.2021

Program

- Oversikt søknader og utbetalinger i 2019 og 2020
- Føringer fra Landbruksdirektoratet for 2021
- Avrenningstiltak
 - Nye erosjonsrisikokart og tilskuddskart 2021
 - Endringer direktesåing?
 - Endringer fangvekster?
- Tiltak plantevern, utslipp til luft og miljøavtale
- Kulturlandskapstiltak
- Verdifulle jordbrukslandskap i innmark
- Biologisk mangfold
- Kulturminner
- Friluftsliv
- RMP-tilskuddsforvaltning 2021

RMP-tilskudd

Regionalt miljøprogram i jordbruket

RMP-tilskudd 2020

VEILEDNINGSHEFTE

Søknadsfrist 15. oktober

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark

Epost: fmvtpost@fylkesmannen.no

Telefon: 33 37 10 00

Hjemmeside: www.fylkesmannen.no/vt

Regionalt miljøprogram i jordbruket

VESTFOLD OG TELEMARK

2019 - 2022

E-postadresse:
fmvtpost@fylkesmannen.no
Sikker melding:
www.fylkesmannen.no/melding

Postadresse:
Postboks 2076
3103 Tansberg

Besøksadresse:
Anton Jenssensgate 4,
Statens Park, bygg 1

Telefon: 33 37 10 00
www.fylkesmannen.no/vt
Org.nr. 974 762 501

Rammer og forbruk VT 2020

	2019	2020
Tildelt ramme	34 500 000	36 000 000
Forbruk	<u>34 255 665</u>	<u>35 668 584</u>
Rest til klagebehandling	244 335	331 416
Antall søknader	1371	1340
Antall tiltak	5654	5757

Forbruk – oversikt VT 2020

totalt 28 tilskuddordninger

Miljøtema	2019	2020
Kulturlandskap	7 997 285	8 253 720
Biologisk mangfold	2 902 830	4 238 159
Kulturminner og kulturmiljøer	1 867 315	1 807 240
Friluftsliv	466 480	365 260
Sum kulturlandskap	13 233 910	14 664 379
Andel	39 %	41 %

Miljøtema	2019	2020
Avrenning til vann	16 803 405	16 308 930
Miljøavtale	25 700	99 750
Plantevern	703 310	863 790
Utslipp til luft	3 382 745	4 042 480
Sum forurensning	20 915 160	21 314 950
Andel	61 %	59 %

Føringer for 2021

RMP i tildelingsbrevet til FMVT

Dette skal prioriteres:

- Vannmiljøtiltak
- Tilskudd til miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel og biorest

Dette skal det legges til rette for:

- Tiltaket soner for pollinerende insekter
- Tiltak for truet natur

Andre føringer:

- ✓ Nye erosjonsrisikokart og tilhørende drågekart skal tas i bruk i 2021
- Vannmiljøtiltakene skal prioriteres i tråd med det nye kunnskapsgrunnlaget
- ✓ Der frivillige tiltak ikke vil være tilstrekkelig for å nå de fastsatte miljømålene, må det vurderes forpliktende krav (regional forskrift)
- ✓ Nasjonale føringer for oppdatering av de regionale vannforvaltningsplanene
- ✓ Klimarådgiving blir nytt tiltak i 2021

Miljøtema: Avrenning til vann

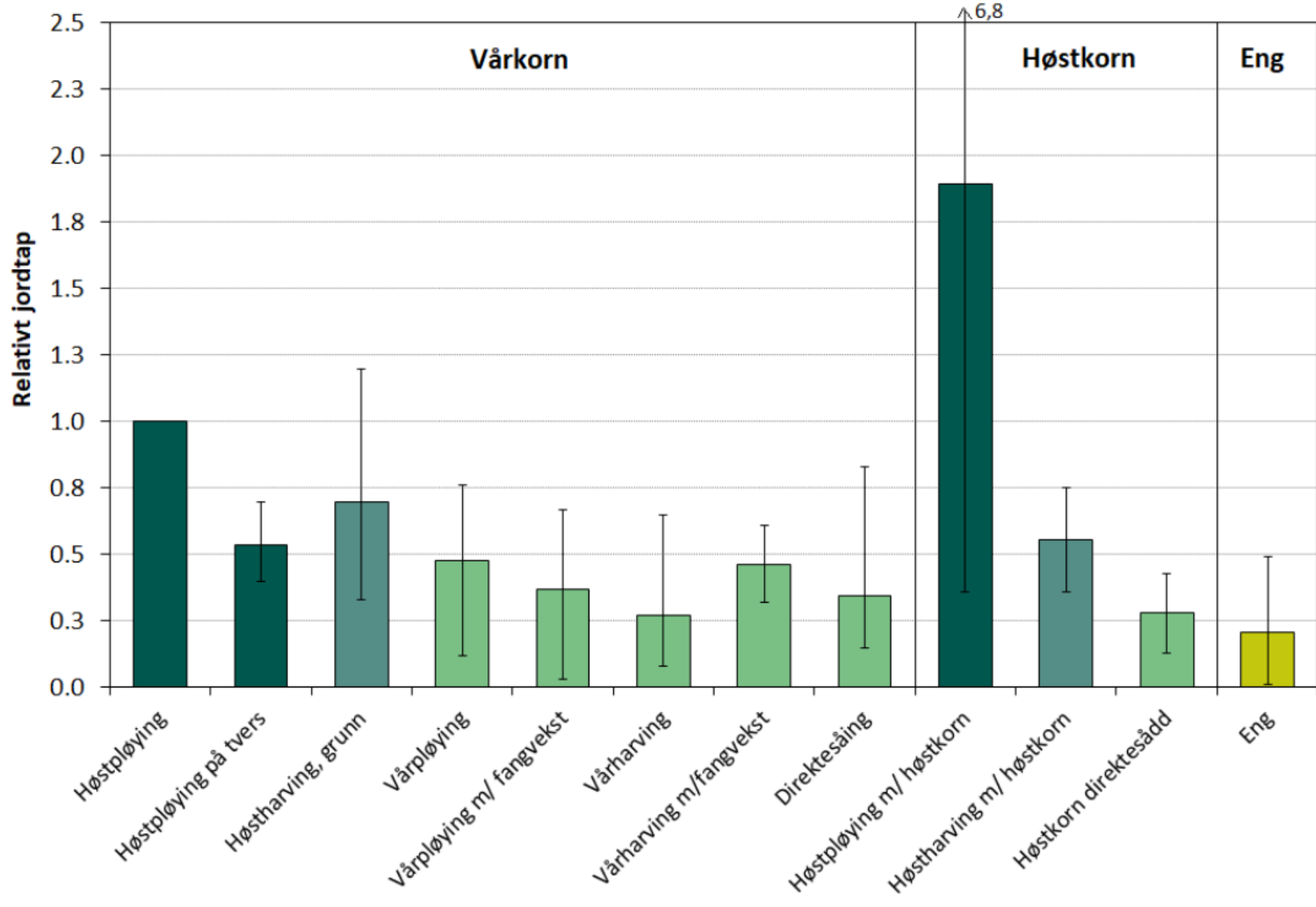

TILTAK	TILTAKSKLASSE	ENHET	År		Verdier	
			2019		2020	
			Antall	Kr	Antall	Kr
☐ Direktesådd høstkorn og høstoljevekster	☐ Andre områder	DEKAR	140	7 000	128	6 400
	☐ Prioriterte områder	DEKAR	5802	580 200	9545	954 500
☐ Fangvekster som underkultur	☐ Andre områder	DEKAR	75	6 750		
	☐ Prioriterte områder	DEKAR	5684	682 080	10911	1 309 320
☐ Fangvekster sådd etter høsting	☐ Prioriterte områder	DEKAR	2148	537 000	2977	744 250
☐ Gras på arealer utsatt for flom og erosjon	☐ Prioriterte områder	DEKAR	12760	829 400	11694	760 110
☐ Grasdekt kantsone i åker, korn	☐ Andre områder	METER	885	4 425		
	☐ Prioriterte områder	METER	129070	1 290 700	160513	1 605 130
☐ Grasdekt kantsone i åker, potet/grønnsaker	☐ Prioriterte områder	METER	10306	309 180	10258	307 740
☐ Grasdekte vannveier i åker, korn	☐ Andre områder	METER	726	14 520	726	14 520
	☐ Prioriterte områder	METER	18787	469 675	15924	398 100
☐ Grasdekte vannveier i åker, potet/grønnsaker	☐ Prioriterte områder	METER	634	22 190	219	7 665
☐ Grasstriper i åker, korn	☐ Andre områder	METER	0	0		
	☐ Prioriterte områder	METER	2830	70 750	1731	43 275
☐ Grasstriper i åker, potet/grønnsaker	☐ Prioriterte områder	METER			348	12 180
☐ Ingen jordarbeiding om høsten	☐ Erosjonsklasse 1, andre områder	DEKAR	193	5 790	74	2 220
	☐ Erosjonsklasse 1, prioriterte områder	DEKAR	30465	1 523 250	27381	1 095 240
	☐ Erosjonsklasse 2, andre områder	DEKAR	792	39 600	477	23 850
	☐ Erosjonsklasse 2, prioriterte områder	DEKAR	74658	5 226 060	71888	4 313 280
	☐ Erosjonsklasse 3, andre områder	DEKAR	146	14 600	82	8 200
	☐ Erosjonsklasse 3, prioriterte områder	DEKAR	22313	3 681 645	22250	3 337 500
	☐ Erosjonsklasse 4, andre områder	DEKAR	11	1 650	11	1 650
	☐ Erosjonsklasse 4, prioriterte områder	DEKAR	6916	1 486 940	6819	1 363 800
	☐ Ikke klassifisert	DEKAR	0	0	0	0
Totalsum			325341	16 803 405	353956	16 308 930

Fosfortap ved ulike jordarbeiding

Kilde: NIBIO POP - Vol 6 nr. 38 oktober 2020

Gjennomsnittlig relativt jordtap ved ulike jordarbeidingsmetoder, sammenliknet med høstpløying til vårkorn (første stolpe), basert på data fra en rekke jordarbeidingsforsøk i Norge og Norden^{5,7}. Nivået på minimum og maksimum relativt jordtap innenfor hver jordarbeidingsmetode er angitt som linjer.

Relativt jordtap via overflateavrenning i forhold til høstpløying

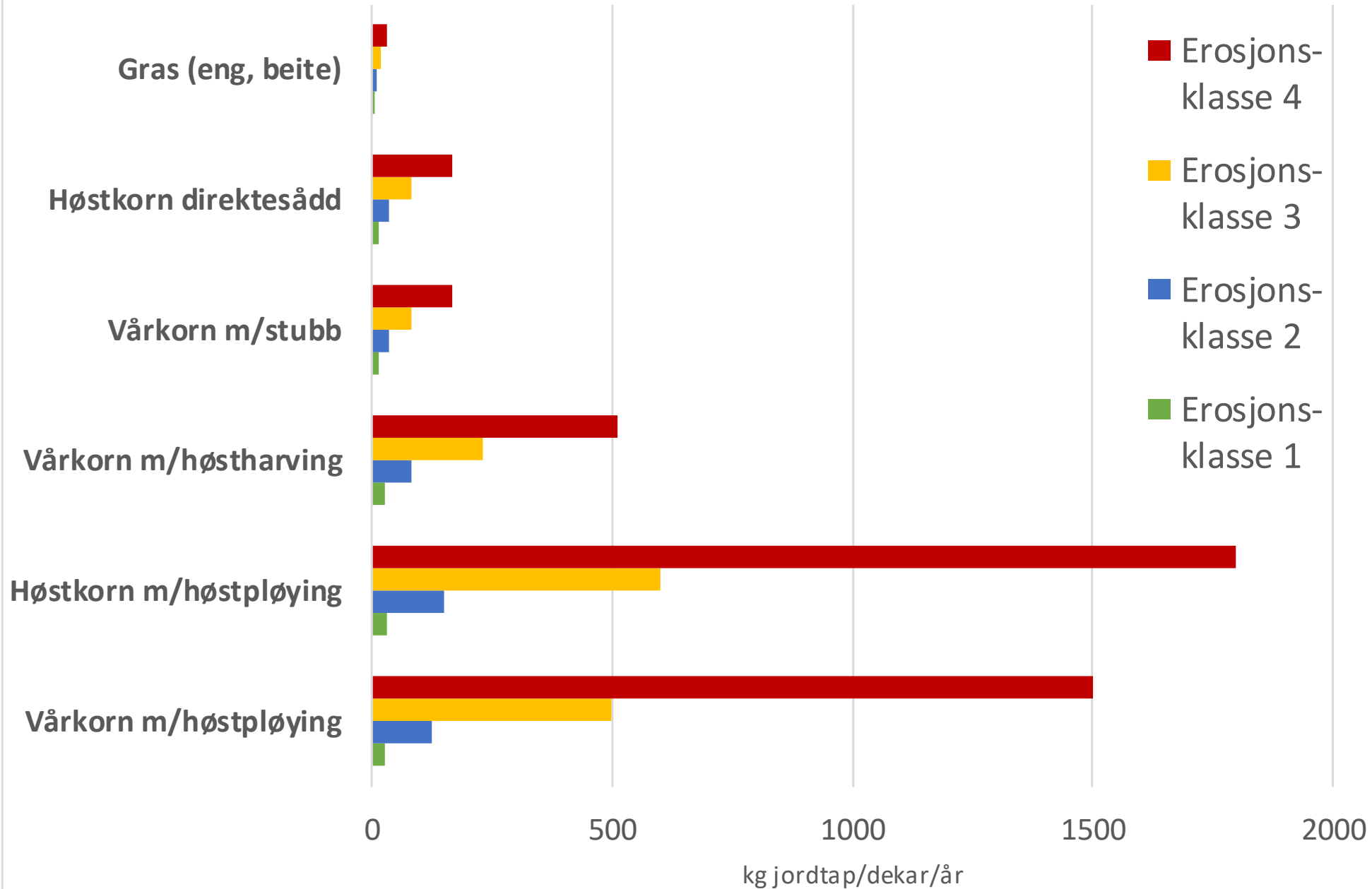
Driftsform	Erosjonsrisiko (kg/daa/år) (ER-klasse)			
	25 (1)	125 (2)	500 (3)	Dårlig/1500 (4)
Høstkorn m/høstpløying	1,2	1,2	1,2	1,2
Vårkorn m/høstpløying	1	1	1	1
Vårkorn m/høstharving	1	0,66	0,46	0,34
Vårkorn m/stubb; høstkorn direktesådd	0,49	0,27	0,16	0,11
Gras (eng, beite)	0,21	0,09	0,04	0,02

Kilde: NIBIO vol.5 no.30 – 2019

Driftsform	Erosjons- klasse 1	Erosjons- klasse 2	Erosjons- klasse 3	Erosjons- klasse 4
Vårkorn m/høstpløying	25	125	500	1500
Høstkorn m/høstpløying	30	150	600	1800
Vårkorn m/høstharving	25	83	230	510
Vårkorn m/stubb	12	34	80	165
Høstkorn direktesådd	12	34	80	165
Gras (eng, beite)	5	11	20	30

Jordtap i kg/dekar/år

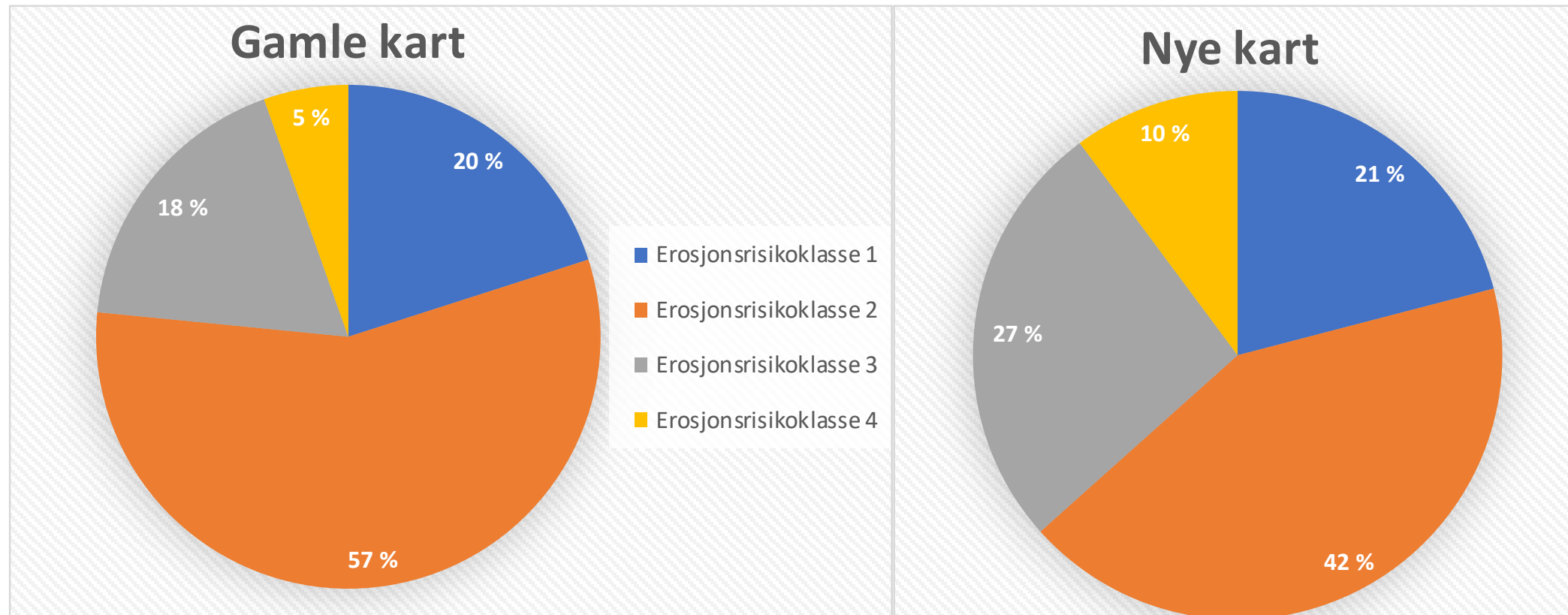
Overflateavrenning av jord ved ulik jordarbeiding

Nye erosjonsrisikokart

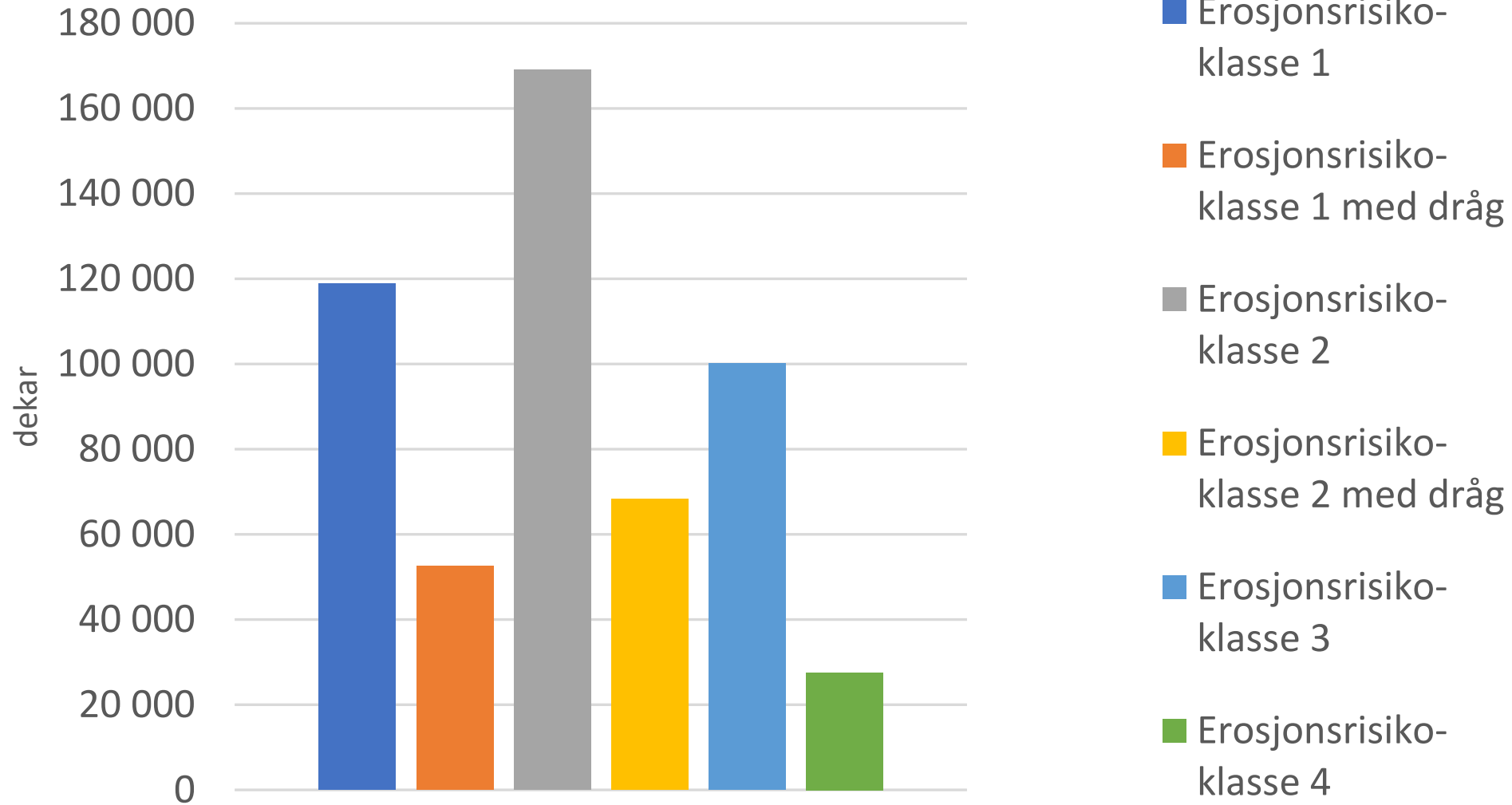
- endring på arealet som ble omsøkt i 2017 (fra Agricat)

Landbruksdirektoratet 18.2.2020: I samarbeid med NIBIO arbeider vi no med å utvikle eit tilskotsklassekart i e-Stil som er ein kombinasjon av det nye erosjonsrisikokartet og drågekartet. Dette vil innebære nye tiltaksklasser som gir anledning til å gi eit påslag i tilskot til areal med stor førekomst av dråg.

Tilskuddskart Vestfold og Telemark

Nye
tilskudds-
kart

– brukes fra
2021

Kommuner	Erosjonsrisiko- klasse 1	Erosjonsrisiko- klasse 1 med dråg	Erosjonsrisiko- klasse 2	Erosjonsrisiko- klasse 2 med dråg	Erosjonsrisiko- klasse 3	Erosjonsrisiko- klasse 4	Totalsum
Tønsberg	18071	11026	35918	18589	18208	9965	111777
Sandefjord	20664	9331	29599	14148	18948	2556	95246
Larvik	31170	10552	22621	8104	14435	5065	91947
Holmestrand	12371	5981	19778	9922	10699	2166	60917
Midt-Telemark	7121	1763	15291	4262	10755	3104	42296
Skien	4467	3981	13660	4295	7598	1001	35002
Nome	1901	656	11829	1789	7246	1289	24710
Horten	4781	2143	6112	2569	2382	834	18821
Notodden	4797	1123	3546	978	4796	1223	16463
Færder	6013	2444	2272	930	185		11844
Bamble	1523	487	3372	788	1470	73	7713
Hjartdal	3389	1244	1158	760	521	56	7128
Siljan	937	703	2049	416	1905	104	6114
Porsgrunn	1286	1036	1614	729	847	105	5617
Seljord	310	129	108	109	57		713
Kviteseid	48	13	26	3	18	6	114
Kragerø	12	13	36	2	37		100
Drangedal	25		15		13		53
Nissedal	1	9	8		8		26
Tokke	3		16		5		24
Fyresdal	14	5					19
Tinn	13	2					15
Vinje	5		4				9
Totalsum	118922	52641	169032	68393	100133	27547	536668

Nye
tilskudds-
kart

Utvikling av satser ingen jordarbeiding

Vestfold fram t.o.m 2018
og i prioritert område i
Vestfold og Telemark
2019 og 2020

År	Erosjonsrisiko- klasse 1	Erosjonsrisiko- klasse 2	Erosjonsrisiko- klasse 3	Erosjonsrisiko- klasse 4
1999	50	70	110	140
2000	50	70	110	140
2001	40	60	100	130
2002	40	60	110	140
2003	40	60	110	140
2004	40	60	110	140
2005	50	75	140	180
2006	50	85	175	260
2007	40	60	160	280
2008	40	60	150	270
2009	40	60	160	280
2010	40	60	160	280
2011	40	60	160	270
2012	40	70	170	280
2013	40	60	170	270
2014	50	80	170	270
2015	50	75	170	270
2016	50	80	170	270
2017	50	80	170	270
2018	60	100	170	250
2019	50	70	165	215
2020	40	60	150	200

Direktesåing av høstkorn og høstoljevekster

RMP-forskriften § 22: Direktesådd høstkorn og høstoljevekster

Det kan gis tilskudd for å direkteå høstkorn og høstoljevekster på arealer som ikke er jordarbeidet

Sats 100 kr per dekar i prioritert område

Til diskusjon med Ldir:

- *To tiltaksklasser*
 - *Uten jordarbeiding (høy sats)*
 - *Etter lett jordarbeiding (lav sats)*

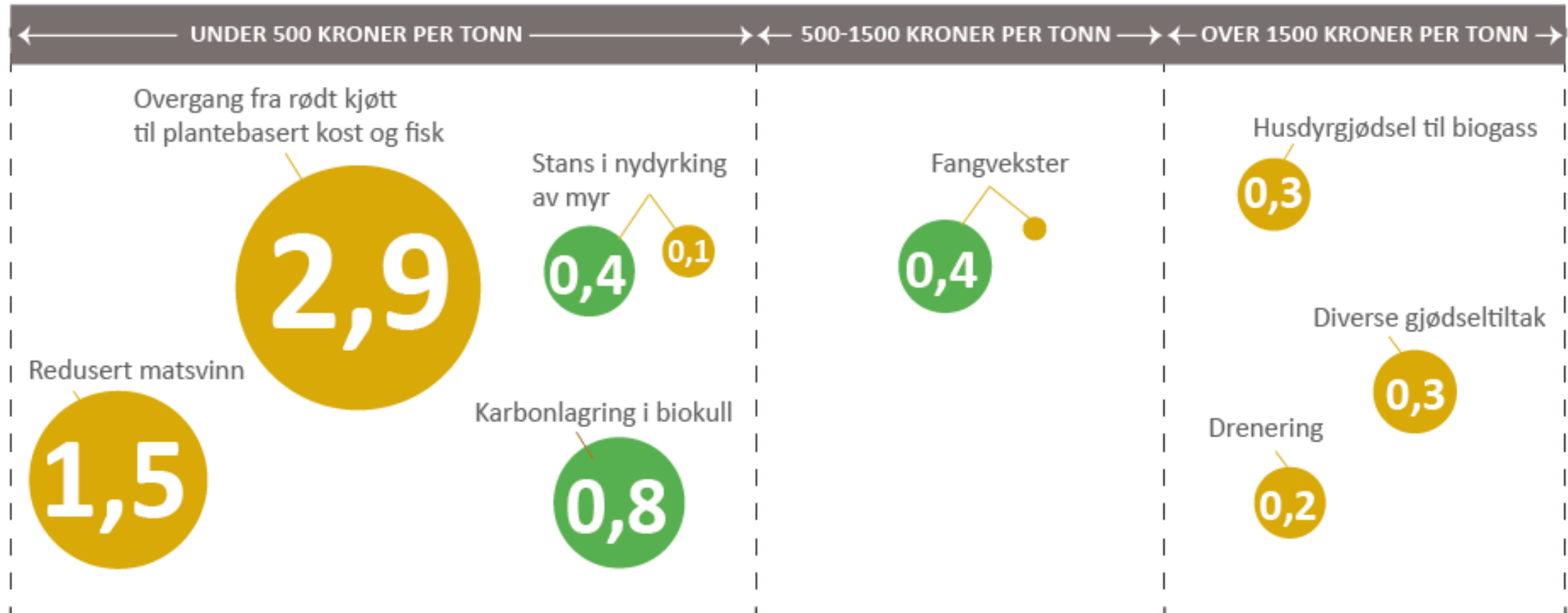
Foto: Everdien van Weeghel

Klimakur 2030: Effekt av fangvekster

JORDBRUK

Reduksjonspotensial i millioner tonn

Klimakur 2030:

Utvikling av areal og effekt av fangvekster beregnet for Vestfold og Telemark

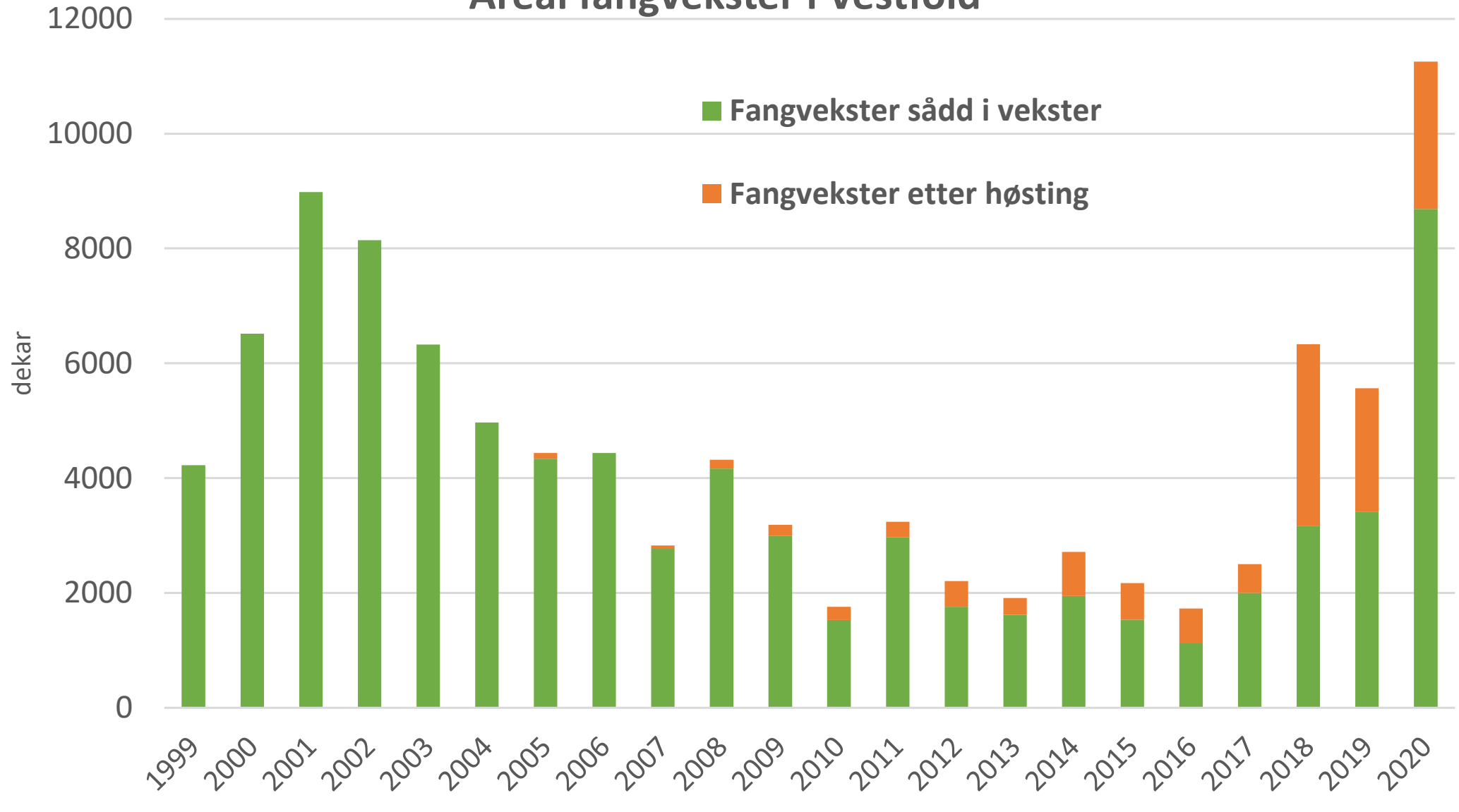
År	Kornareal dekar	Fangvekster dekar	Andel av kornarealet	CO2-ekv. tonn
2021	300000	7812	3 %	786
2022	300000	16492	5 %	1659
2023	300000	25172	8 %	2532
2024	300000	33852	11 %	3405
2025	300000	42532	14 %	4278
2026	300000	51212	17 %	5151
2027	300000	59892	20 %	6024
2028	300000	68572	23 %	6897
2029	300000	77252	26 %	7770
2030	300000	85932	29 %	8643
<i>Sum</i>				<i>47143</i>
<i>2019</i>	<i>300000</i>	<i>7907</i>	<i>3 %</i>	<i>795</i>

Grindstad timotei kan gi stor plantemasse

Areal fangvekster i Vestfold

Vilkår og satser i 2020:

RMP-forskriften § 23: Fangvekster som underkultur

Det kan gis tilskudd for fangvekster sådd sammen med korn, oljevekster og belgvekster. Tilskuddet kan gis for arealer som oppfyller vilkårene etter § 20 Ingen jordarbeiding om høsten. Fangveksten skal være godt etablert om høsten, og skal ikke være hovedvekst året etter at den er sådd. Arealet skal ikke sprøytes med plantevernmidler, og ikke gjødsles etter høsting av hovedveksten. Arealet skal ikke jordarbeides før 1. mars året etter søknadsåret.

Sats 120 kr per dekar

Til diskusjon med Ldir:

- To tiltaksklasser – med og uten jordarbeiding*

Foto: Jonn Ingar Øverland,
NLR Viken

Vilkår og satser i 2020:

RMP-forskriften § 24: Fangvekster sådd etter høsting

Det kan gis tilskudd for fangvekster sådd etter høsting av grønnsaker, poteter og rotvekster.

Fangveksten skal være godt etablert om høsten, og skal ikke være hovedvekst året etter at den er sådd. Arealet skal ikke sprøytes med plantevernmidler og ikke gjødsles etter høsting av hovedveksten.

Det kan tillates sprøyting i vekstsesongen mot floghavre, hønsehirse og svartstøtvier. Arealet skal ikke jordarbeides før 1. mars året etter søknadsåret.

Ved dyrking av tidligvekster påfølgende år skal arealet ikke jordarbeides før 20. oktober

Sats 250 kr per dekar

Til diskusjon med Ldir:

- *Endre til fangvekster i radkulturer*
- *To tiltaksklasser – sådd før og etter høsting*

Foto: Einar Kolstad

Alternativ tilskuddsordning for fangvekster

Tiltak	Tiltaksklasse	Sats kr/dekar
Fangvekster som underkultur	Sådd liten radavstand	120
	Radkultur	250
Fangvekster sådd etter tidlig høsting	Sådd liten radavstand	?
	Radkultur	250

Fôrmais og to aktuelle tilskuddordninger

Fôrmais defineres som en radkultur:

RMP-forskriften § 24:

Fangvekst som radkultur

Tiltaksklasse sådd før høsting (ofte samtidig med radrensing)

RMP-forskriften § 30:

Ugrasbekjempelse i radkulturer

- Fôrmais defineres som radkultur
- Kan ikke overlappes med ugrasharving selv om det ofte ugrasharves først og radrenses etterpå

Radkulturer oppfyller ikke vilkårene for ingen jordarbeiding om høsten

Foto: Julie Wiik, NLR Viken

Plantevern, utslipp til luft og miljøavtale

TILTAK	TILTAKSKLASSE	ENHET	2019		2020	
			Antall	Kr	Antall	Kr
☐ Ugrasbekjempelse i radkulturer	☐ Mekanisk ugrasbekjempelse	DEKAR	3061	459 150	3205	480 750
☐ Ugrasharving i åker	☐ Ugrasharving i åker	DEKAR	3052	244 160	4788	383 040
Totalsum			6113	703 310	7993	863 790

TILTAK	TILTAKSKLASSE	ENHET	2019		2020	
			Antall	Kr	Antall	Kr
☐ Nedfelling eller nedlegging av husdyrgjødsel	☐ Nedf	DEKAR	54130	2 165 200	64417	2 576 680
☐ Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange	☐ Spre	DEKAR	34787	1 217 545	41880	1 465 800
Totalsum			88917	3 382 745	106297	4 042 480

TILTAK	TILTAKSKLASSE	ENHET	2019		2020	
			Antall	Kr	Antall	Kr
☐ Miljøavtale	☐ Trinn 1	DEKAR			492	49 200
	☐ Trinn 2	DEKAR	257	25 700	337	50 550
Totalsum			257	25 700	829	99 750

Akersvannet

Nedlegging/nedfelling

RMP-forskriften § 27

Det kan gis tilskudd for spredning av husdyrgjødsel og biorest ved nedfelling eller nedlegging. Det skal minimum spres fem kg total-Nitrogen i husdyrgjødsel per dekar. Arealet skal høstes ved slått eller beiting etter siste spredning i søknadsåret. Husdyrgjødsel og biorest som er spredd ved nedlegging i åpen åker må moldes ned innen to timer.

Kravet om 2 timer før nedmolding vil redusere bruk av husdyrgjødsel og biorest i korn – vanskelig å få til i praksis...

Landbruksdirektoratet vil vente til rulleringen i 2023 med å gjøre eventuelle endringer.

Foto: Eva Pauline Hedegart, NLR Trøndelag

Kulturlandskap - omfang - 2019 og 2020

Kulturlandskap	antall	sats	2019 kr	antall	sats	2020 kr
Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark	22 308 daa	151	3 375 900	22 339 daa	150	3 350 850
Slått av verdifulle jordbrukslandskap	5 956 daa	200	1 191 200	6 281 daa	200	1 256 200
Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark (øyer og verneområder langs kysten)	1 966 daa	522	1 025 550	2 016 daa	560	1 128 900
Drift av beitelag	43 548 dyr	10	419 235	44 218 dyr	10	449 170
Drift av bratt areal	8 972 daa	217	1 946 200	9 381 daa	217	2 034 300
Skjøtsel av gårdsdammer	49 stk	800	39 200	43 stk	800	34 400
SUM	82 799		7 997 285	84 278		8 253 820

Noen områdebegreper:

- ✓ **Utvalgte kulturlandskap** (UKL) – nasjonale områder (3 UKL-områder i VT – finnes i Kilden og Naturbase)
- ✓ **Verdifulle kulturlandskap** (Mdir) – regionale områder (kartlagt rundt 1995 - finnes i Kilden og Naturbase – ikke oppdatert for VT)
- ✓ **Verdifulle jordbrukslandskap i innmark** (RMP) – regionalt prioriterte områder/arealer for RMP-tilskudd

Verdifulle jordbrukslandskap i innmark

Fra RMP-forskriften § 6 - 2020:

Tiltak: Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark

Miljøtema: Kulturlandskap, RMP-forskriften kapittel 2

RMP-forskriften § 6:

Det kan gis tilskudd for beiting av verdifulle jordbruksarealer.

Tilskuddet gjelder i disse områdene:

Telemark: Kartfestede områder valgt ut i hver kommune, og gammel kulturmark istandsatt med SMIL-tilskudd.

Vestfold: Innmarksbeiter, marginale fulldyrka og overflatedyrka arealer på ravinebeiter og gammel kulturmark istandsatt med SMIL-tilskudd.

Arealet skal være godt nedbeitet minst en gang i løpet av sesongen. Det kan bare utbetales ett tilskudd til samme areal innenfor verdifulle jordbrukslandskap i innmark etter §§ 6 og 8.

Tilskuddet utmåles per dekar.

Foto: Anne Aasdalen, Telemarkskyr, Seljord kommune

- **TELEMARK:** Kartfesta arealer etter kriterier satt i 2012, jf. Regionalt miljøprogram for Telemark 2013-2016
- **VESTFOLD:** AR5 – innmarksbeiter og ravinebeiter

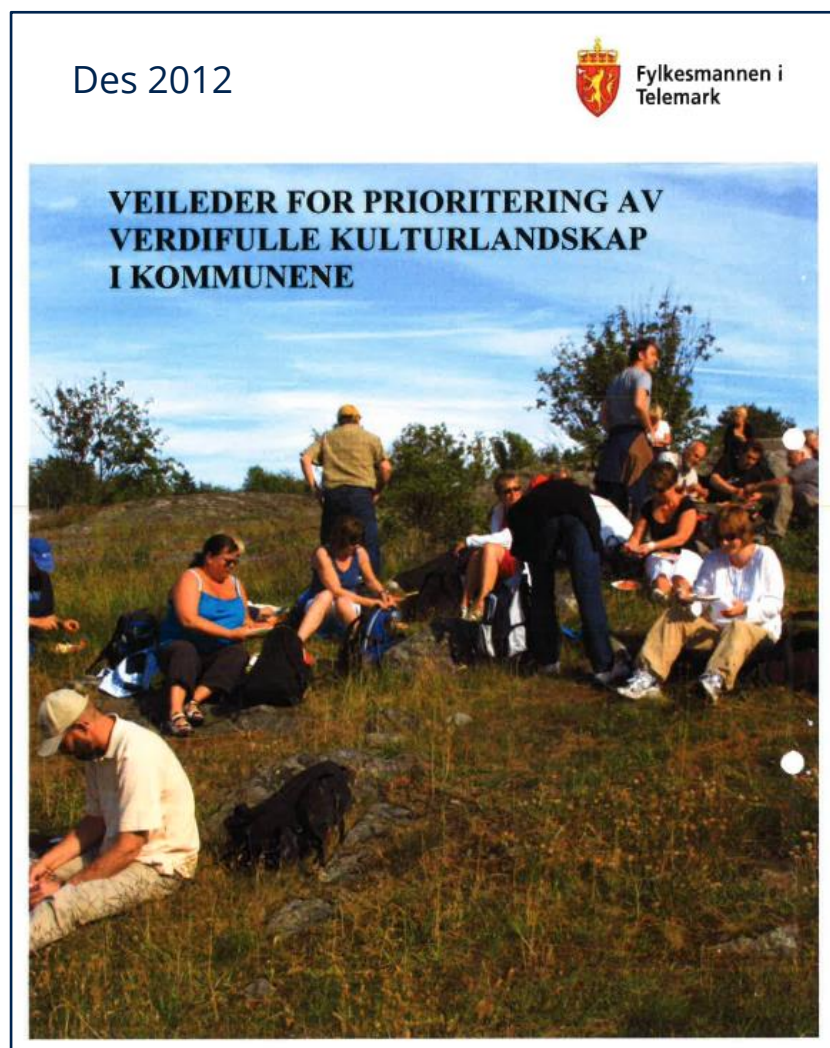
RMP 2020 - Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark - kommunene VT

OMRÅDE	KOM NR	KOMMUNE	ENHET	TILSAGN KR	ANTALL DEKAR	Vestfold dekar	Telemark dekar	Vestfold kroner	Telemark kroner
Telemark	3820	Seljord	dekar	290 850	1939	1836	1939	275 400	290 850
Telemark	3825	Vinje	dekar	258 600	1724	1433	1724	214 950	258 600
Telemark	3821	Kviteseid	dekar	238 350	1589	1045	1589	156 750	238 350
Telemark	3824	Tokke	dekar	221 550	1477	794	1477	119 100	221 550
Telemark	3818	Tinn	dekar	215 850	1439	513	1439	76 950	215 850
Telemark	3807	Skien	dekar	212 100	1414	185	1414	27 750	212 100
Telemark	3816	Nome	dekar	203 250	1355	5 806	1355	870 900	203 250
Telemark	3819	Hjartdal	dekar	181 200	1208		1208		181 200
Telemark	3808	Notodden	dekar	144 750	965		965		144 750
Telemark	3823	Fyresdal	dekar	139 650	931		931		139 650
Telemark	3814	Kragerø	dekar	85 950	573		573		85 950
Telemark	3813	Bamble	dekar	85 200	568		568		85 200
Telemark	3822	Nissedal	dekar	76 200	508		508		76 200
Telemark	3817	Midt-Telemark	dekar	68 850	459		459		68 850
Telemark	3815	Drangedal	dekar	47 550	317		317		47 550
Telemark	3812	Siljan	dekar	12 600	84		84		12 600
Telemark	3806	Porsgrunn	dekar	2 700	18		18		2 700
Vestfold	3803	Tønsberg	dekar	275 400	1836		16 568		2 485 200
Vestfold	3802	Holmestrand	dekar	214 950	1433				
Vestfold	3804	Sandefjord	dekar	156 750	1045				
Vestfold	3805	Larvik	dekar	119 100	794				
Vestfold	3801	Horten	dekar	76 950	513				
Vestfold	3811	Færder	dekar	27 750	185				
		Totalsum		3 356 100	22 374				

RMP 2020 - Slått av verdifulle jordbrukslandskap					
TELEMARK					
KOM NR	KOMMUNE	ENHET	ANTALL DEKAR	TILSAGN KRONER	TELEMARK 2017
3821	Kviteseid	dekar	1730	346 000	4 131 daa
3824	Tokke	dekar	1518	303 600	826 000 kr
3808	Notodden	dekar	673	134 600	
3819	Hjartdal	dekar	569	113 800	
3825	Vinje	dekar	492	98 400	
3822	Nissedal	dekar	460	92 000	
3814	Kragerø	dekar	421	84 200	
3818	Tinn	dekar	122	24 400	
3820	Seljord	dekar	107	21 400	
3807	Skien	dekar	77	15 400	
3823	Fyresdal	dekar	45	9 000	
3816	Nome	dekar	28	5 600	
3817	Midt-Telemark	dekar	15	3 000	
Totalsum			6 291	1 258 200	

Telemark – historikk – verdifulle kulturlandskap RMP

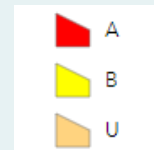
Vedlegg til Regionalt miljøprogram for Telemark 2013-2016

Kriterier og verdier

- 1) Jordbruksareal og produksjonsverdi**
 - Fulldyrka jord 0, overflatedyrka 6, innmarksbeite 8
- 2) Markslag og bruksverdi**
 - Lettdrevet jord 0, mindre lettdrevet 2, tungdrevet 4
- 3) Biologisk mangfold**
 - Nasjonalt viktige kulturlandskap 1, naturtyper 1
- 4) MIS, rik bakkevegetasjon**
 - Rik bakkevegetasjon 1
- 5) Kulturminner og bygninger**
 - Bygninger 1, kulturminner 1
- 6) Bruk av SMIL-midler**
 - SMIL-sak, alle typer 1
- 7) Forhold til fastboende**
 - Folkerike grender 4, Mindre folkerike grender 2, små grender 1
- 8) Forhold til tilreisende**
 - Overnatting/servering 2, opplevelser/servering 1
- 9) Forhold til veger/trafikkårer**
 - Veger Europa/riks/fylke 2, veger kom/privat 1, Telemarkskanalen 1

Resultat: Alle arealer fikk en sum verdi, det ble satt en grenseverdi og arealene tatt inn i kart

Grunnlag for RMP fra 2013-2021

Noen kommuner har gjort justeringer i ettertid, andre ikke...

Tilskuddsordningen i RMP...

2013-2018:

Beiting av arealer med spesiell verdi (kulturlandskap)

2019-2021:

Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark

Verdifulle jordbrukslandskap i innmark

- Hvilke områder/arealer skal prioriteres framover?
- Gjennomgang/evaluering i 2021
- Noen alternative modeller presenteres
- Kommunene har prosess
- Drøfting med faglaga i RMP-gruppa
- Justeringer i RMP-forskriften m/høring
- Endinger gjøres gjeldende fra 2022

Vestfold – historikk

2013-2018

- **Prioritert: Verdifulle beitemarker**
Eks. Ravinebeiter, hagemarker, strandenger m.fl.
(Ikke til fulldyrka jord)

Dvs.: Det var ikke holdt prosess for å sette geografisk utvalgte områder.
Arealtyper ble derfor også valgt fra 2019

2019-2021

- **Prioritert: Innmarksbeiter og ravinebeiter**
Likner en del på Oslo og Viken...

VESTFOLD

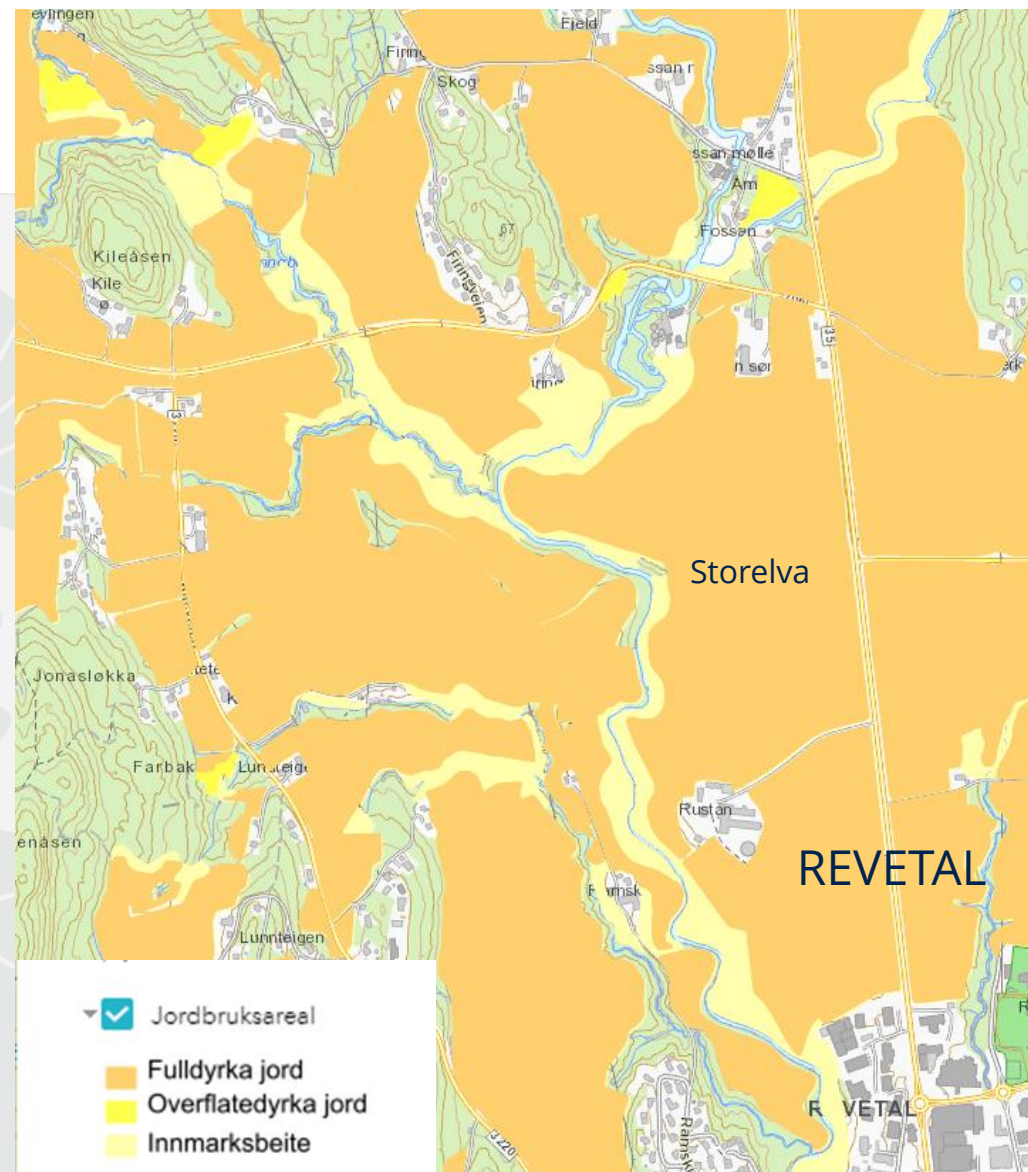
Verdifulle jordbrukslandskap i innmark

Vestfold: 2019, 2020, 2021

Innmarksbeiter, marginale fulldyrka og overflatedyrka arealer på ravinebeiter

og gammel kulturmark istandsatt med SMIL-tilskudd.

Eksempel fra Revetal i Tønsberg kommune:

03.03.2021

Telemark – eks. Vinje – fra kommunes nettside

Regionalt miljøprogram (RMP)

[Regionalt miljøprogram \(RMP\)](#)

[Rettleingshefte](#)

Kart som syner kva for verdifulle jordbruksareal i Vinje der det blir gjeve tilskot til beiting og slått:

[Arabygdi V](#)

[Arabygdi Ø](#)

[Austbø](#)

[Bøgrend](#)

[Edland](#)

[Grungedal](#)

[Haddland](#)

[Haukeli](#)

[Hylland](#)

[Mannås](#)

[Mannås 2](#)

[Nesland Rauland](#)

[Nesland Vinje](#)

[Raulandsgrend](#)

[Smørklepp](#)

[Vehus](#)

[Vinje](#)

[Vå](#)

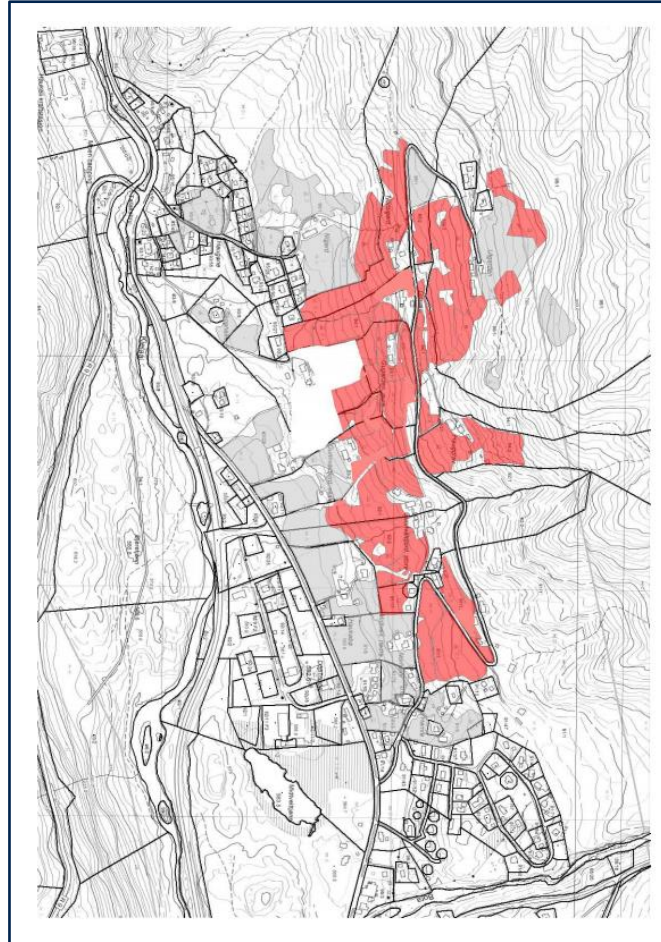
[Vågslid](#)

[Øverland](#)

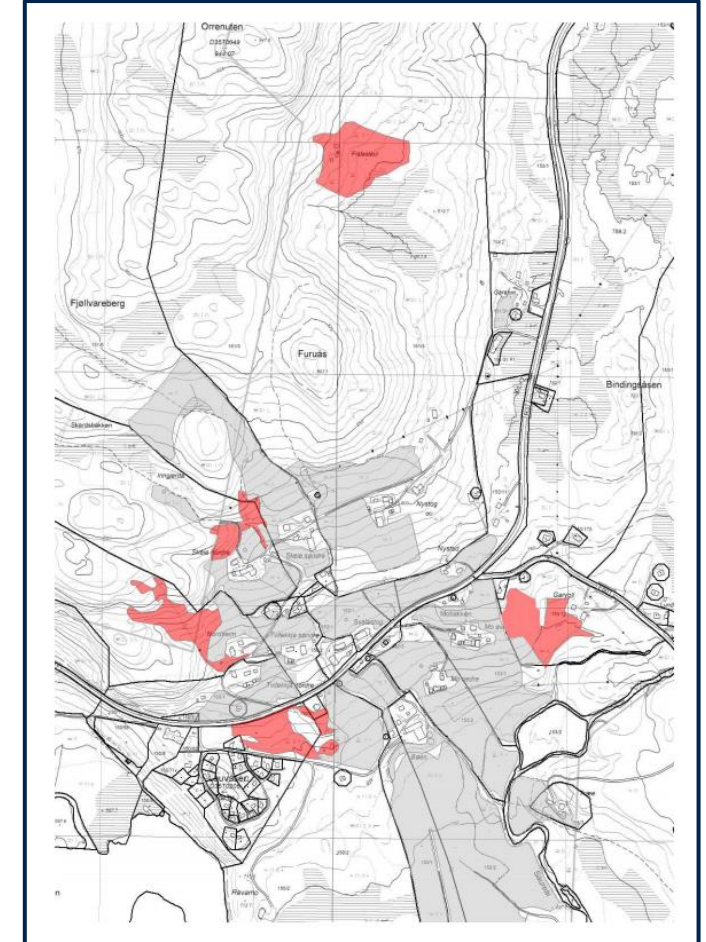
[Øygarden](#)

[Åbø](#)

Kart for
hver
grend!

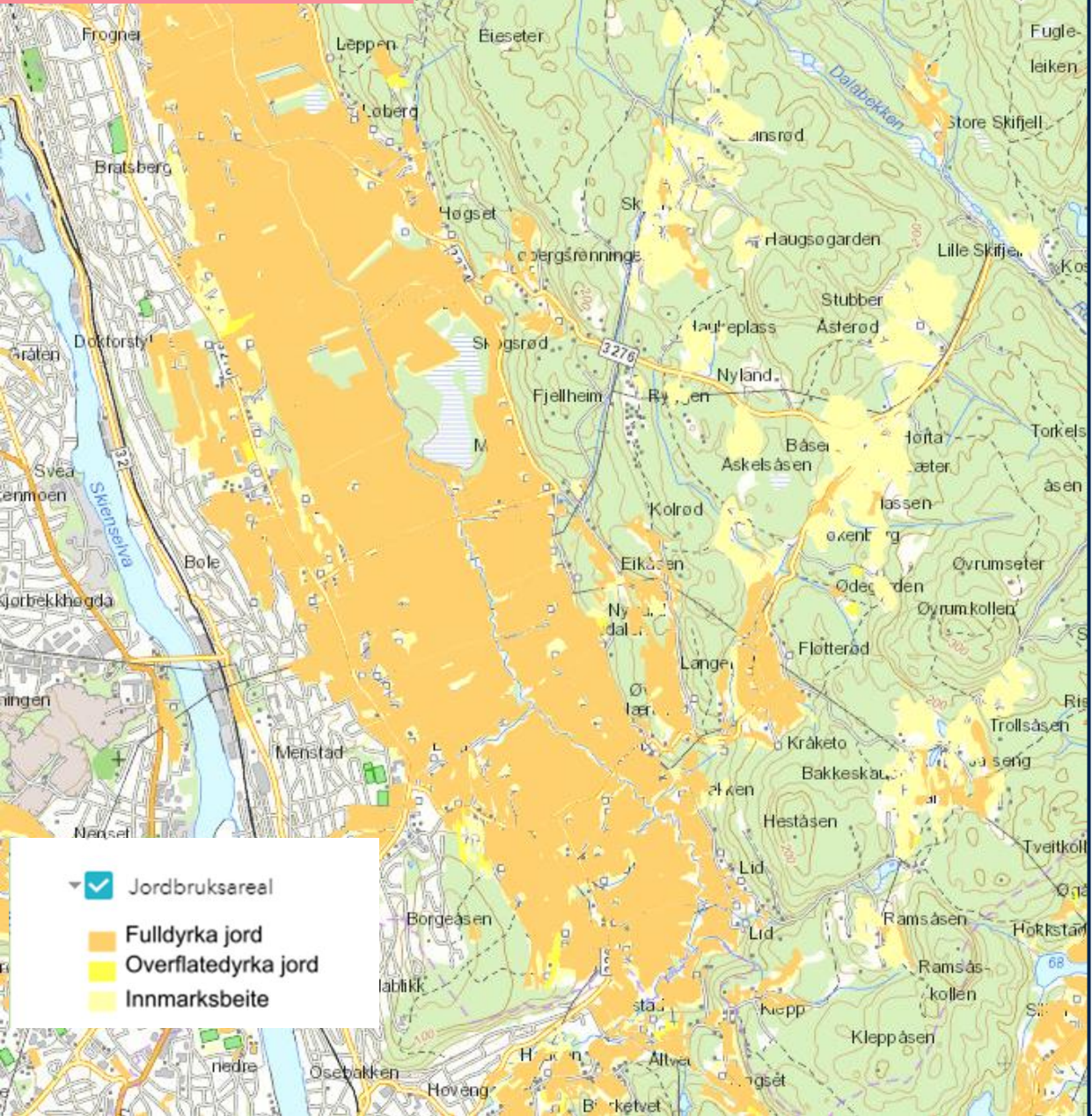
Eks: Kart for Haukeli

Eks: Kart for Austbø

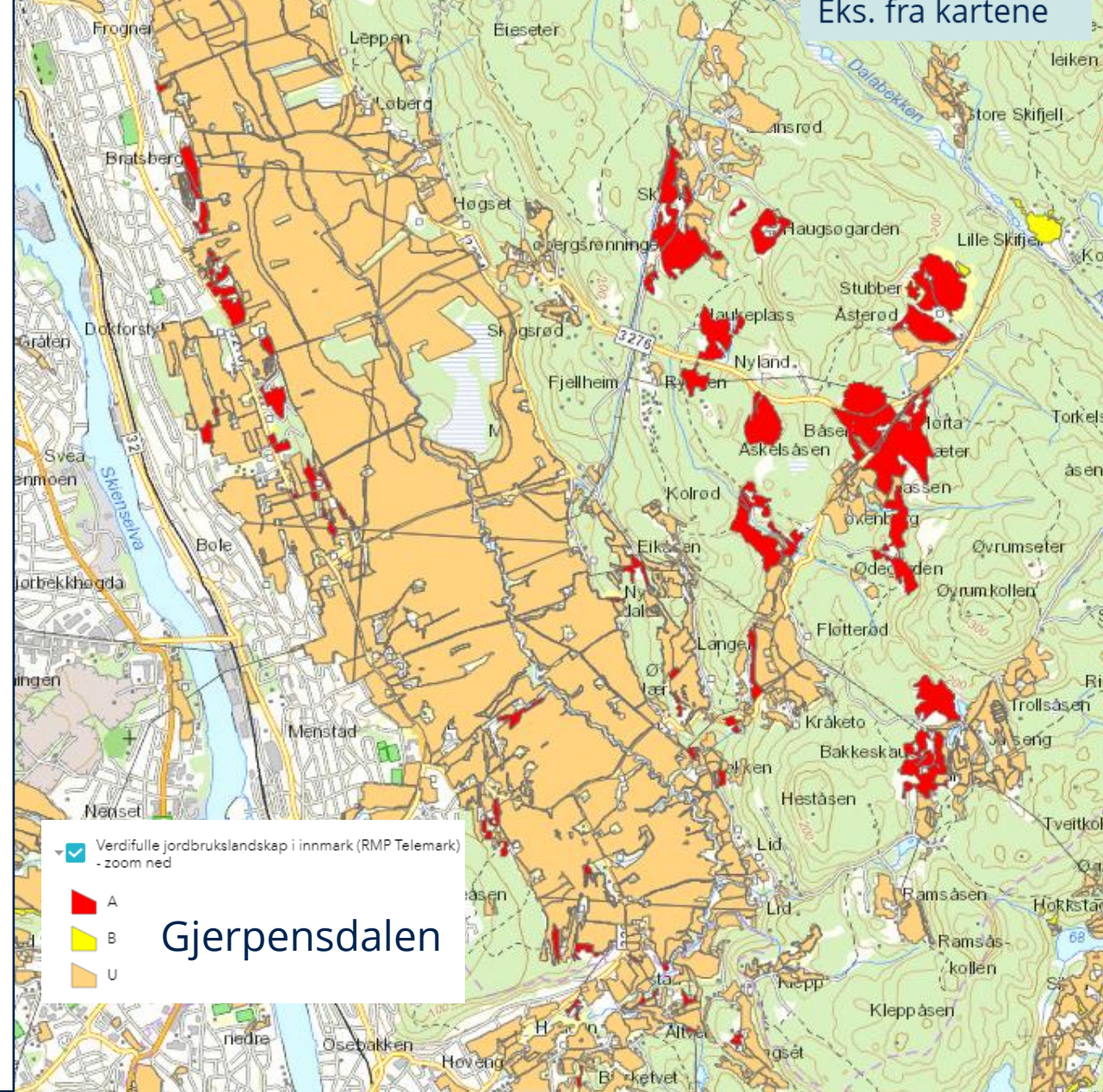
Eks. Gjerpensdalen

AR5 - jordbruksareal

Verdifulle jordbrukslandskap - RMP

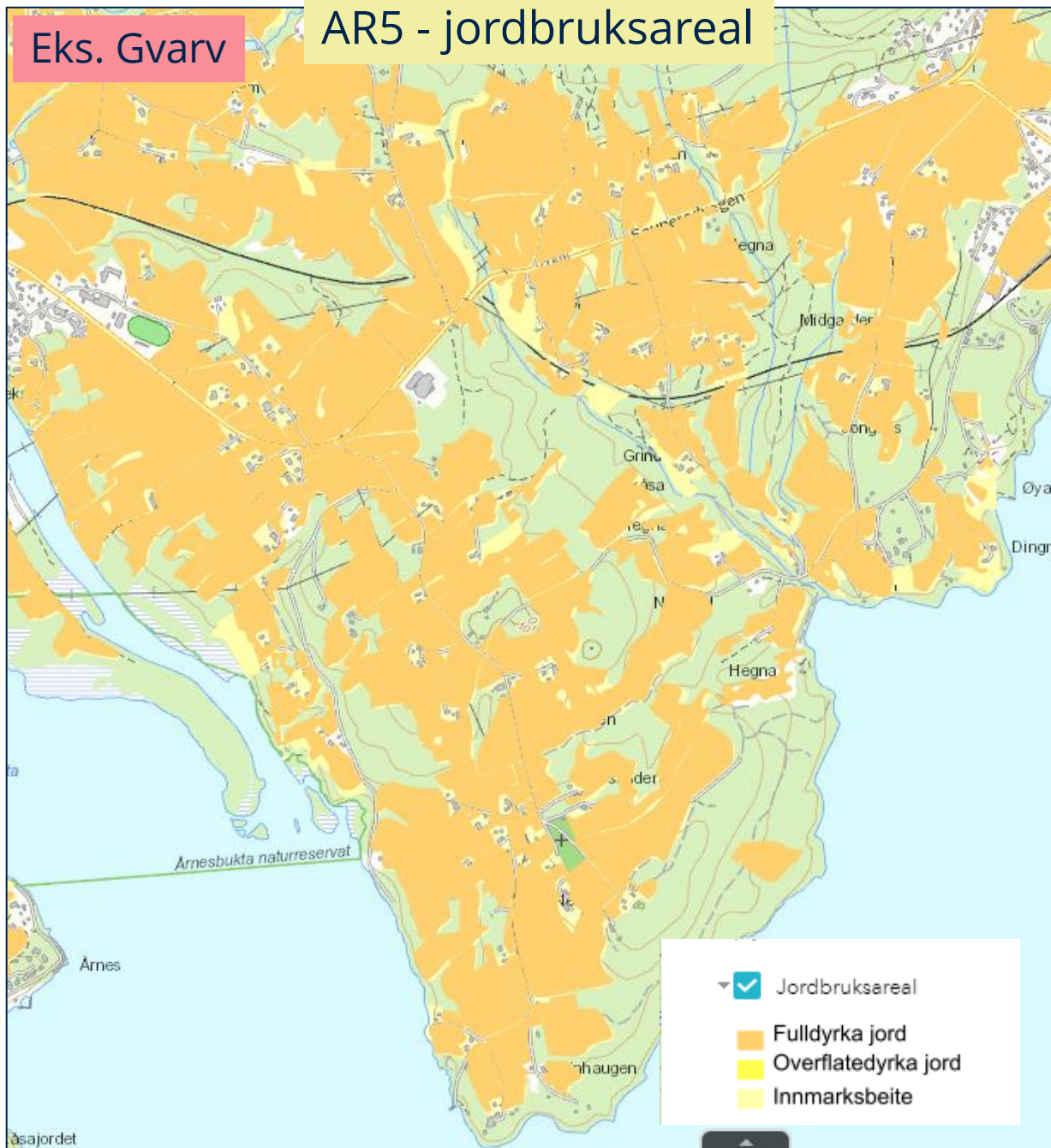
Eks. fra kartene

Gjerpensdalen

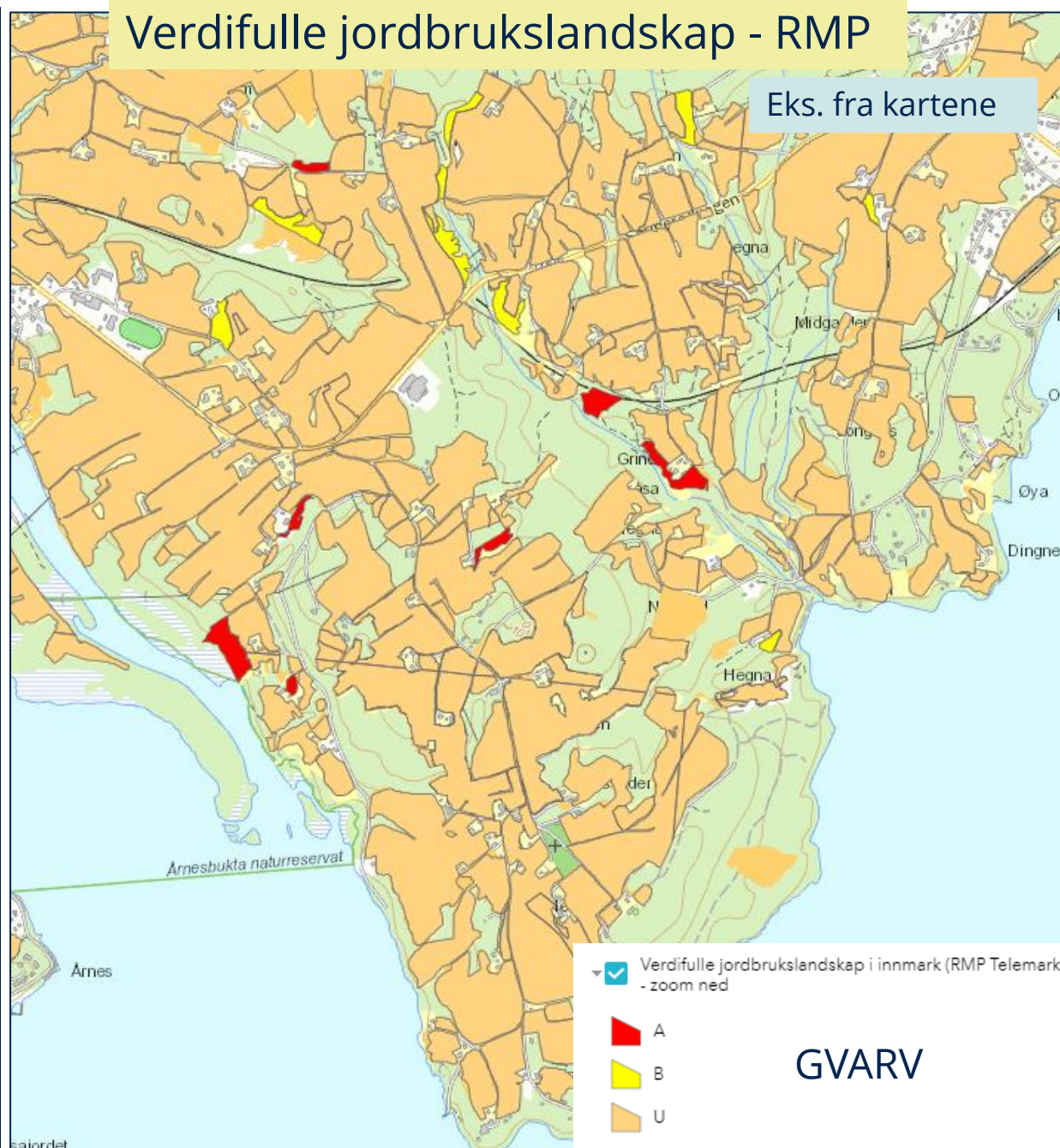
Eks. Gvarv

AR5 - jordbruksareal

Verdifulle jordbrukslandskap - RMP

Eks. fra kartene

GVARV

Eksempel fra nabofylker – OSLO OG VIKEN

Dvs: Buskerud er med her...

Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark (§ 6)

Det kan gis tilskudd til beiting av verdifulle jordbruksarealer.

Ordningen gjelder på ravinebeiter og innenfor verdifulle kulturlandskap og/eller nasjonalt utvalgte kulturlandskap i jordbruket.

FORELØPIG TILSKUDDSSATS

Tiltaksklasse	Tilskudd
Verdifull beitemark	200 kr/daa

Ordningen kan kombineres med §§ 7, 12, 14, 15 og 16.

Raviner: Dal eller kløft som er utgravd av rennende vann i løsmasser og som ikke er planert. Landskapsformen avgrenses til å omfatte området til der arealet flater ut, ofte mot fulldyrka jord.

Ravinebeite: Beite i raviner. Innmarksbeite eller marginalt fulldyrka arealer.

Marginale fulldyrka arealer: Areal som i de seinere åra er brukt som beite og har beitepreg, hvor det med dagens maskiner ikke er praktisk mulig å slå gras eller høste korn.

Innmarksbeite: Klassifisert som innmarksbeite i AR 5. Dvs. jordbruksareal som kan benyttes som beite, men som ikke kan høstes maskinelt. Minst 50 % av arealet skal være dekket av kulturgrasarter og beitetålende urter.

Vilkår:

- Beiteområdet må være klassifisert som
 - a. innmarksbeiter
 - b. overflatedyrka eller
 - c. marginale fulldyrka arealer
- Området skal være godt nedbeitet minst en gang i løpet av sesongen.
- Beitetrykket skal være tilpasset beiteområdet på en slik måte at miljøverdiene ikke forringes.

Prioriterte områder er:

- **Ravinebeiter**
- **Verdifulle kulturlandskap**
(Mdir – kartlegging fra 90-tallet pluss oppdatering senere i dette fylket)
Se kartlag i «Kilden»
- **UKL-områder**

Eksempel fra nabofylker: **AGDER** har 3 modeller...

§ 6. *Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark*

Det kan gis tilskudd for beiting av verdifulle jordbruksarealer.

Området skal være godt nedbeitet minst en gang i løpet av sesongen. Beitetrykket skal være tilpasset beiteområdet på en slik måte at miljøverdiene ikke forringes.

Beitetiden må minst være 8 uker fra 1. mai til 15. oktober.

Tilskuddet gjelder i prioriterte områder i alle kommunene. I kommunene Evje og Hornnes, Iveland, Tvedestrand, Søgne, Songdalen, Hægebostad, Lyngdal og Flekkefjord er innmarksbeite i AR5 valgt som prioritert område i hele kommunen. I Tvedestrand, Søgne og Flekkefjord er det i tillegg til innmarksbeite i hele kommunen også kartfestede prioriterte områder. I Kvinesdal, Åseral og Farsund er det både kartfestede prioriterte innmarksbeiteområder og øvrige prioriterte områder.

I de øvrige kommunene er det kun valgt prioriterte kartfestede områder.

Alle kartfestede områder med supplerende tekst er vedlagt forskriften.

Det kan bare utbetales ett tilskudd til samme beitedyr for en beitesesong på samme areal etter § 6 og § 7.

Det kan bare utbetales ett tilskudd til samme areal innenfor verdifulle jordbrukslandskap i innmark etter § 6 og § 8. Dersom arealet både slås og beites, regnes arealet som eng hvis det er tatt en slått på arealet.

Tilskuddet utmåles per dekar.

De kartfesta områdene er valgt ut fra et sett av kriterier
jf. Regionalt miljøprogram for jordbruket i Agder 2019-2022

Modell 1:

Arendal kommune

- kartfesta områder

Regionalt miljøprogram for jordbruket i Agder 2019 - 2022

Arendal kommune

Prioriterte områder - innmark - slått og beite, §§ 6 og 8

I Arendal kommune er det valgt ut følgende kartfestede områder:

Ravinlandskapet ved Øyestad kirke
Langevoll ved Nidelva
Nedenes
Vippa - Natvig

Trommestad
Augland og Midstøl
Songe

Tromøy
Molandsvannet
Flosta

I disse områdene gjelder § 6 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark og § 8 Slått av verdifulle jordbrukslandskap.

Jordbruksareal som slås eller beites innenfor disse områdene kan det søkes tilskudd til. Dette gjelder fulldyrka jord, overflatedyrka jord og innmarksbeite, jf. AR5.

Hvis arealet både slås og beites, gis det kun tilskudd til slått.

Tilskuddet utmåles per dekar.

Regionalt miljøprogram for jordbruket i Agder 2019–2022

Prioriterte områder – innmark og utmark

Arendal kommune

Modell 2:

Hægebostad kommune

- innmarksbeiter i AR5

Regionalt miljøprogram for jordbruket i Agder 2019 - 2022

Hægebostad kommune

Prioriterte områder - innmarksbeite – beite §6

I Hægebostad kommune er arealkategorien **innmarksbeite i AR5** valgt som prioritert område på fastlandet i kommunen.

I disse områdene gjelder § 6 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark.

Innmarksbeiteareal som beites, kan det søkes tilskudd til.

Tilskuddet utmåles per dekar

Det gis tilskudd til 60% av innmarksbeitearealene. Dette regnes ut slik:

Eksempel: Et foretak har 30 dekar innmarksbeite. Det kan søkes om tilskudd til beiting av 18 dekar (30 dekar x 0,6). Dyretallet og dette korrigerte arealtallet skal oppgis på søknaden.

Regionalt miljøprogram for jordbruket i Agder 2019–2022

Prioriterte områder – innmark og utmark

Hægebostad kommune

Åseral kommune

kartfesta områder + innmarksbeiter i AR5

Åseral kommune

Prioriterte områder - innmark - slått og beite, §§6 og 8

I Åseral kommune er det valgt ut følgende **kartfestede områder:**

Ljosland	Åknes	Austegarden	Kylland
Åmland	Gamlebu	Moltehommen	Bortelid
Eikerapen			

I disse områdene gjelder § 6 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark og § 8 Slått av verdifulle jordbrukslandskap.

Jordbruksareal som slås eller beites innenfor disse områdene kan det søkes tilskudd til. Dette gjelder fulldyrka jord, overflatedyrka jord og innmarksbeite, jf. AR5.

Hvis arealet både slås og beites, gis det kun tilskudd til slått.

Tilskuddet utmåles per dekar.

Prioriterte områder - innmarksbeite - beite, §6

I Åseral kommune er i tillegg arealkategori **innmarksbeite i AR5** valgt som prioritert område i følgende kartfestede områder:

Handeland, Nesland og Tveit	Breland	Mjåland	Hamkoll
-----------------------------	---------	---------	---------

I disse områdene gjelder § 6 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark.

Innmarksbeiteareal i hele kommunen som beites kan det søkes tilskudd til.

Tilskuddet utmåles per dekar.

Prioriterte områder – innmark og utmark

Åseral kommune

Prosess 2021 – evaluering/revidering

Verdifulle jordbrukslandskap i innmark

Kommunene evaluerer sin prioritering av arealer – behov for justeringer?

Modeller for prioritering - 2 hovedtilnærminger:

1. Geografisk kartfesta områder
 2. Arealtyper – f. eks. iht. AR5
- + kombinasjoner av disse...

Fjellbygdene - felles modell?

Lavlandet – felles modell?

Biologisk mangfold

Biologisk mangfold	Antall	Sats	2019 Kroner	Antall	Sats	2020 Kroner
Skjøtsel av biologisk verdifulle arealer	726 daa	257	186 750	756 daa	273	206 250
Skjøtsel av styvingstrær	169 daa	800	135 200	179 daa	800	143 200
Skjøtsel av trua naturtyper	1 067 daa	251	267 750	1 866 daa	252	469 500
Slått av slåttemark	110 daa	2 000	220 000	122 daa	1 918	234 000
Soner for pollinerende insekter	69 771 m	30	2 093 130	252 867 m	13	3 287 271
SUM	71 843		2 902 830	255 790		4 340 221

2020 – endringer:

Soner for pollinerende insekter:

- Til kantsoner rundt åkerarealer og rundt åkerholmer
- Ikke til kantsoner på grasarealer
- Øvre grense for tilskudd per foretak satt til 3000 meter
- Foreløpig sats ble justert ned til 15 kr/meter
- Endelig sats ble 13 kr/meter

Foto: Julie Wiik, NLR Viken, Melsom, Stokke

RMP § 14 – Soner for pollinerende insekter – 2020

Det kan gis tilskudd for å så og skjøtte soner med pollinatorvennlige frøblandinger på jordbruksareal. Sonene må ha pollinatorvennlige blomster gjennom vekstsesongen. Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet eller sprøytet med plantevernmidler.

Arealene skal tilsås med frøblandinger med arter som gir blomstring og nektarproduksjon gjennom hele pollinatorsesongen.

Tilskuddet kan kun gis til kantsoner på åkerarealer og rundt åkerholmer. Tilskuddet gis ikke til kantsoner på grasarealer.

Tilskudd kan gis for pollinatorvennlige soner alene eller i kombinasjon med andre tiltak. Soner som etableres som pollinatorvennlige soner alene må ha en bredde på minimum to meter.

Soner som er en kombinasjon av grasdekt vannvei i åker (§ 25) eller grasdekt kantsone i åker (§ 26) skal ha en bredde som tilsvarer kravet til disse tiltakene.

Tilskudd gis til slått av sonene.

Tiltaksklasse: høy sats

Tilskuddet utmåles per meter. Øvre grense for tilskudd per foretak er 3000 meter.

Foreløpig tilskuddssats 2021?

Andre justeringer for 2021?

Til info: Oslo/Viken og Innlandet hadde i 2020 sats 5-10 kr/meter

Viper – tilskudd til hekkeområder i VT??

Utdrag fra RMP-instruks fra LDIR

§ 18 Tilrettelegging av hekke- og beiteområder for fugl

Det kan gis tilskudd for å legge til rette for hekking og beiting av fugler på eller i tilknytning til jordbruksarealer.

Fylkesmannen skal fastsette nærmere bestemmelser for tiltaket, inkludert hvilke områder tilskuddet skal gjelde. Fylkesmannen kan sette nedre eller øvre grense for antall dekar det kan gis tilskudd for.

Tiltaksklasser: Høy tilrettelegging, lav tilrettelegging

Tilskuddet utmåles per dekar.

Kommentarer til § 18 Tilrettelegging av hekke- og beiteområder for fugl

Formålet med tilskuddet er for å ivareta fugler som er avhengige av hekking og beiting i tilknytning til jordbruksarealer. Tilskuddet kan også gis for tilpassing av drift.

Arealene kan gjelde hekke- og beitelokaliteter for fugl generelt, eller avgrenses til bestemte trua arter som åkerrikse, vipe, sanglerke, storspove og svarthalespove. Nærmere bestemmelser for tiltaket fastsettes i regional forskrift. Tilskuddet skal ikke gis for å avsette beiteområder til vanlige jaktbare fuglearter som f.eks. grågås som vil gjøre tiltaket til en ren «erstatningsordning» for tapt avling. I utgangspunktet er tiltaket ment å ivareta sårbare fuglearter som er avhengige av hekking og beiting på gitte jordbruksarealer.

Arealer som kan motta tilskudd, må ha dokumentert verdi for mangfoldet av fugler.

To tiltaksklasser gir mulighet for å differensiere tilskuddet avhengig av nivå på vilkår for tilrettelegging og driftstilpassing for å ivareta ulike fuglearter. Eksempelvis kan lav tilrettelegging gis til beitelokaliteter generelt, mens høy tilrettelegging kan gis til ekstrainsats i jordbruksområder med trua fuglearter.

Våre nabofylker Agder, Oslo og Viken og Innlandet har ikke dette tilskuddet...
Heller ikke Trøndelag...

Vestland fylke:
- Har egen variant av tilskuddet....

Eksempel:
Møre og Romsdal

§ 9. Tilrettelegging av hekke- og beiteområde for fugl

Det kan gjevast tilskot for å leggje til rette for hekking og beiting av fugl på eller i tilknytning til jordbruksareal.

Tilskott kan gjevast der areal vert sett av for å verne reirplassen til truga fugleartar (åkerrikse, vipe, storspove og grashoppesangar), som hekkar på innmark. Fuglearten, hekkeplassen, storleiken og forma på arealet skal vere registrert og godkjent av Miljøvernavdelinga hos Fylkesmannen for det aktuelle året. Det skal gjerast avtale med Miljøvernavdelinga om tiltaket i kvart enkelt tilfelle. Arealet kan ikkje haustast før 1. august.

Tilskotet blir fastsett per dekar.

Forslag til konklusjon:

Nytt tilskudd innføres ikke for 2021

- Kunnskap om bestanden må innhentes for VT
- Det må utredes hva slags tilrettelegging tilskuddet skal gis til – det finnes flere varianter...

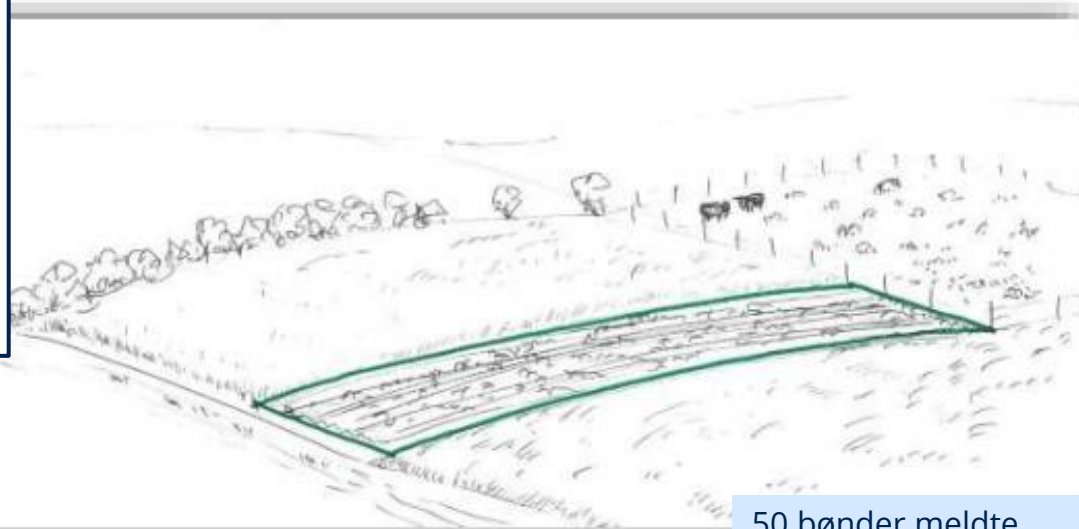
Eksempel:
Rogaland

Høg tilrettelegging. Vipestriper.

Vipa treng opne areal med låg vegetasjon i hekketida. Ho hekker tidleg, i april – mai. Vipa legg egg rett på bakken, helst på jordbruksareal. Vipene samarbeider for å oppdage og beskytte seg mot rovdyr og fuglar.

Det blir gitt tilskot til dei som innan 15. oktober 2019 meldte interesse til kommunen eller Fylkesmannen. Tilskotet blir gitt for å pløye opp ein sone på etablert fulldyrka areal rett ved/inntil eit opent areal som t.d. innmarksbeite, myr, open fastmark o.l. Området må vere opent og ikkje tresatt. Sona må minst vere 2 dekar. Pløyinga skal vere gjort før 20. mars, og arealet må ligge urørt fram til 1. juni. Dette må vere i eit område som i utgangspunktet er attraktivt for hekking av vipe. Dei som vil vere med på ordninga i 2021 må melde interesse til kommunen/Fylkesmannen før 15. oktober 2020. På den måten kan forvaltninga følge opp og vurdere om ordninga fungerer etter intensjonen. Melding av interesse er uforpliktande.

Illustrasjon som viser «ei stripe for vipe». Av Erik Steen Larsen.

Det blir maksimalt gitt tilskot til 20 dekar.

50 bønder meldte interesse for vipestriper i 2020

Førebels sats: 800 kr per dekar

Kulturminner

Kulturminner	antall	sats	2019 kroner	antall	sats	2020 kroner
Drift av seter*	47 stk	31 596	1 485 000	42 stk	34 286	1 440 000
Skjøtsel av automatisk fredete kulturminner	588 daa	353	207 600	580 daa	354	205 550
Skjøtsel av kulturhistoriske områder	38 daa	342	13 000	20 daa	350	7 000
Skjøtsel av steingjerder	32 343 m	5	161 715	30 938 m	5	154 690
Sum	33 016		1 867 315	31 580		1 807 240

Friluftsliv

Friluftsliv	antall	sats	2019 kroner	antall	sats	2020 kroner
Vedlikehold av turstier i jordbrukslandskapet	46 648 m	10	466 480	36 526 m	10	365 260

RMP-forvaltning 2021

Vi venter på avklaringer i

Nasjonal instruks:

- Klimarådgiving
- Fangvekster
- Direktesåing
- Tilskudd til fôrmais

Prosess for 2021:

3. mars

- Kompetansesamling med evaluering av ordningene
- Innspill til nødvendige endringer fra kommunene

17. mars

- Møte i arbeidsgruppa for RMP
- Drøfting tiltak, vilkår og foreløpige satser 2021

31. mars – før påske

- Infoskriv om RMP sendes ut til bøndene og informasjon om tiltakene legges ut på nettsiden for RMP

Sommer?: Utsending av elektronisk RMP-veileder

RMP – forvaltning 2021

Regelverk:

- ✓ Nasjonal instruks for regionale miljøtilskudd fra LDIR (endringer i år)
- ✓ Rundskriv fra LDIR (kommer i mai)
- ✓ Forskrift om regionale miljøtilskudd i jordbruket, Vestfold og Telemark – RMP
(Forskriften må revideres i år pga. endringer i nasjonal instruks, det gir oss mulighet for andre endringer også)

Rundskrivets vedlegg – Overlappingsregler

- Det er lagt inn sperrer i tegning i eStil-RMP
- Noen tilskudd kan i tillegg ikke overlapse hverandre i forskrift VT (slått og beiting av verdifulle jordbrukslandskap på innmark)

Skal vi lage overlappingstabell gjeldende for VT?

Skal den evt. være en del av veilederen til bøndene?

Eksempel: Skal linjetiltakene alltid kunne overlapse flatetiltakene?

Vedlegg – Oversikt over tiltaksrestriksjoner og overlappingsregler

Rundskriv 2020-19

Navn på tiltak	Enhet	Subenhet	Inntegning i kart	Klipper mot	Overlapp mellom tiltak i kart A: Kan overlapse alt X: Kan kun overlapses av A M: Må overlapse [tiltak] i: Kan ikke overlapse [tiltak] K: Kan kun overlapse [tiltak]
Drift av bratt areal	daa		Flate	AR5-fulldyrka, overflatedyrka og innmarksbeite som er bratt; Eiendom	A
Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark	daa	dyr	Flate	AR5-fulldyrka, overflatedyrka, innmarksbeite; Eiendom	A
Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark	dyr	daa	Flate	Skal ikke klippes mot noe (heller ikke eiendom)	A
Slått av verdifulle jordbrukslandskap	daa		Flate	AR5-fulldyrka, overflatedyrka; Eiendom	A
Skjøtsel av [åkerholmer og gårdsdammer]	stk		Punkt	Eiendom	A
Slått av [slåttemyr og slåttemark]	daa		Flate	Eiendom	x
Beiting av kystlynghei	daa		Flate	Skal ikke klippes mot noe (heller ikke eiendom)	x
Brenning av kystlynghei	daa		Flate	Skal ikke klippes mot noe (heller ikke eiendom)	M [Beiting av kystlynghei]
Skjøtsel av biologisk verdifulle arealer	daa		Flate	AR5-fulldyrka, overflatedyrka, innmarksbeite, skog og myr og åpen fastmark; Eiendom	x
Skjøtsel av trua naturtyper	daa		Flate	AR5-fulldyrka, overflatedyrka, innmarksbeite, skog og myr, åpen fastmark	x
Skjøtsel av styvingstrær	stk		Punkt	Eiendom	A
Soner for pollinerende insekter	m		Linje	Eiendom	A
Friarealer for gås i Trøndelag og Nordland	daa		Flate	AR5-fulldyrka, overflatedyrka; Eiendom	A
Tilrettelegging av hekke- og beiteområder for fugl	daa		Flate	Eiendom	A